

Karel IV., Vlastní životopis (podle: vyd. Praha 1979, s. 71).

„Toto království jsme našli tak zpuštěné, že jsme nenašli jediný svobodný hrad, který by nebyl zastaven se všemi královskými statky, takže jsme neměli, kde bychom přebývali, leč v měšťanských domech, jako jiní měšťané. Pražský hrad byl zcela opuštěn, pobořen a zničen, neboť od časů krále Otakara II. byl celý ztroskotán až k zemi. Na tom místě jsme dali nově vystavět veliký a krásný palác s velikým nákladem, jak je dnes kolemjdoucím patrné...“

V těch dobách dal nám náš otec markrabství moravské, a toho titulu jsme užívali. Když pak obec šlechtných mužů z Čech přihlížela k tomu, že pocházíme ze starobylého rodu českých králů, poskytla nám z lásky k nám pomoc, abychom mohli zpět získat hrady a královské statky. Tehdy jsme znovu získali s velikými náklady a úsilím hrady Křivoklát, Týřov, Světlík, Litice, Hradec Králové, Písek, Nečtiny, Zbiroh, Tachov, Trutnov v Čechách; na Moravě pak Lukov, Telč, Veveří, hrad olomoucký, brněnský a znojemský a mnoho jiných statků zastavených a zcizených koruně...“

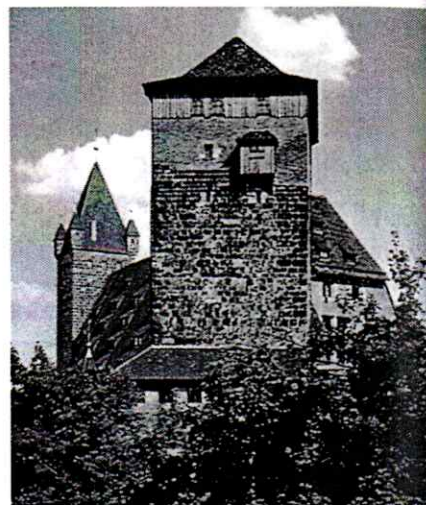
Kronika Beneše Krabice z Veitmile o vykonávání spravedlnosti (podle: *Historia magistra vitae*, díl 1., Praha 1972, s. 250—251).

„... bylo také na tom sněmu (zemský sněm r. 1356) ustanoveno, aby chudým poddaným, kterým se až doposud dostávalo na zemském soudě málo spravedlnosti nebo žádné, aby vykonávána byla náležitá spravedlnost proti bohatým a kterýmkoliv pánům a přiměřený výkon spravedlnosti. A tak se stalo, že všichni mocní páni a šlechtici, kteří na naléhání chudých poddaných byli pohnáni před zemský soud, přicházeli všichni a podrobovali se skutečně soudnímu rozhodnutí.“

Z textu zakládací listiny pražské univerzity (podle: *K. Doskočil, Listy a listiny z dějin československých*, Praha 1938, s. 31).

„... aby naši věrní obyvatelé království, kteří bez přestání lačnější po plodech věd, nemusili se v cizině doprošovat almužny, ale aby nalézali v království stůl k pohoštění připravený... v našem hlavním a nejpůvabnějším městě Pražském, kteréž jak bohatstvím úrody zemské, tak půvabem místa nad míru užitečně k tak velikému jest uzpůsobeno úkolu, rozhodli jsme se po zralé úvaze vyzdvihnout, zařídit a nově zřídit obecné učení. Na učení tom budou doktoři, mistři a žáci všech fakult.“

1. Jaký zásadní problém musel řešit Karel IV. po svém návratu domů? Co o tom uvádí ve svém vlastním životopise?
2. Které země byly součástí Koruny české v době Karlově?
3. V čem se odlišovala zahraniční politika Karla IV. od politických snah jeho otce?
4. Proč se v textu kroniky Beneše Krabice z Veitmile tolik zdůrazňuje „výkon spravedlnosti“ a kdo byli oni „chudí poddaní“?
5. Jaké důvody vedly Karla IV. k založení univerzity v Praze a co to znamená, že měla tato univerzita všechny fakulty?

Císařský hrad v Norimberku, jeden z nejvýznamnějších opěrných bodů moci Karla IV. v říši.